

Bilag 1

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet
Center for Folkeskole

Teglholmegade 1
2450 Kbh SV
Tlf. nr.: +45 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk
CVR-nr.: 29634750

15. juni 2023
Sagsnr.: 23/03474

Opdrag for arbejde om brug af skærme i fritidstilbud, grundskolen og på ungdomsuddannelser

Børne- og undervisningsministeren ønsker at sikre, at skærme ikke fylder for meget i undervisningen. På den baggrund udarbejder Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) anbefalinger eller retningslinjer til ledere, undervisere og pædagogisk personale om brug af skærme i fritidstilbud, grundskolen og på ungdomsuddannelserne (GYM, EUD og FGU). STUK inddrager Sundhedsstyrelsen (SST) samt eksterne eksperter og praktikere i arbejdet.

Baggrund

Der er gennem det seneste årti sket en betydelig digitalisering af undervisningen i grundskolen og på ungdomsuddannelserne. Undervisningen har flyttet sig fra det tidligere udgangspunkt med fysiske skolebøger, skrivning i hånden mv. til brug af computere, digitale læremidler og smartboards.

Der ses også en markant stigning i andelen af 11-19-årige, som bruger mere end 4 timer om dagen (både skole og fritid) på computer, tv, mobiltelefoner eller tablets, fra 4 pct. i 2009 til 41 pct. i 2021.¹ Børns og unges digitale forbrug foregår dermed både i hjemmet og i skolen.

Anvendelse af digitalt baseret undervisning kan være velbegrundet som et didaktisk læringselement, da det kan give nye muligheder i undervisningen og understøtte læring og udvikling af færdigheder hos eleverne. Brugen af digitale læremidler og skærme kan imidlertid også mindske nærvær, distrahere og i nogle sammenhænge pacificere børn og unge² og gøre dem mindre i stand til selvstændig opgaveløsning. Anvendelse af

---

¹ VIVE (2022): Børn og unge i Danmark. Velfærd og Trivsel 2022.

² Betegnelsen ”børn og unge” anvendes gennemgående i opdraget til at beskrive fokus for arbejdet. Der gøres opmærksom på, at betegnelsen ikke er fuldstændigt dækkende ift. særligt elevgruppen på erhvervsuddannelser, hvor der også er voksne indskrevet.

skærme kræver derfor de rette pædagogiske og didaktiske overvejelser samt rammer og arbejdsformer, når de benyttes. Der skelnes i det videre arbejde mellem skærme som didaktisk læringselement og skærme som distraaktionsobjekt (fx elevernes private brug af skærme i undervisningen), hvilket kan forsøges begrænset fx igennem anvendelsen af forskellige tekniske løsninger (fx firewalls).

Der er forskellige erfaringer med at begrænse anvendelsen af skærme. Mange skoler og gymnasier har fx indført en mobilpolitik for at undgå unødvendig distraktion af eleverne, mens der er et fald i andelen af dagtilbud, der har en strategi for anvendelsen af digitale redskaber i den pædagogiske praksis (68,8 pct. i 2017 og 57,5 pct. i 2020³). Undersøgelser viser, at mobilforbuds virkning afhænger af indhold mv., og forskning peger på, at måden digitale teknologier anvendes sandsynligvis har større betydning end det rene tidsforbrug⁴.

Børne- og undervisningsministeren ønsker at sikre, at skærme ikke fylder for meget i undervisningen og i fritidstilbud. STUK skal inddrage anbefalingerne om digitale spilleregler, der er udarbejdet af Nyborg Gymnasium i samarbejde med ph.d. Dorte Ågård, i arbejdet. Anbefalinger eller retningslinjer om anvendelse af skærme skal udarbejdes på baggrund af et forsigtighedsprincip. Dette gælder særligt i forhold til de yngste og ift. skærme som et distraaktionsobjekt (fx elevernes private brug af skærme i undervisningen).

Formål med arbejdet

Arbejdet skal med afsæt i eksisterende viden og undersøgelser, herunder internationale erfaringer, munde ud i anbefalinger eller retningslinjer for anvendelse af skærme i fritidstilbud samt i undervisningssituationer i grundskole og på ungdomsuddannelser. ”Anvendelse af skærme” refererer i nærværende opdrag til aktiviteter med tablet, computer, mobiltelefon, smartwatches og tv mv. Det betragtes eksempelvis ikke som skærmbrug at tale i telefon eller lytte til musik.

Arbejdet skal have fokus på to problemstillinger ved skærmforbrug:

- a) Håndtering af digital distraktion i undervisningen i grundskole og på ungdomsuddannelser samt situationer med pacificering af børn i fritidstilbud.
- b) Hensigtsmæssig balance mellem hhv. analog og digitalt baseret læring i grundskole og på ungdomsuddannelserne og i den pædagogiske praksis i fritidstilbud.

Der udarbejdes overordnede og generelle anbefalinger eller retningslinjer for balanceret brug af skærme i undervisningen. Arbejdet inkluderer ikke

---

³ KL (2020): Anvendelse af digitale redskaber i dagtilbud. En undersøgelse om anvendelsen af digitale redskaber i en pædagogisk praksis.

⁴ Kilde: [Ebog - Skaerm - skaerm ikke.pdf \(au.dk\)](#)

anbefalinger eller retningslinjer for de enkelte fag på uddannelsesområderne.

Anbefalingerne eller retningslinjerne skal være målrettet fritidstilbud, skoler samt ungdomsuddannelser. anbefalinger eller retningslinjer skal kunne rummes inden for gældende regler.

Rammer for opgaven

Der skal udarbejdes sektorrettede anbefalinger eller retningslinjer til ledere, undervisere og pædagogisk personale i fritidstilbud, grundskolen og på ungdomsuddannelser. anbefalinger eller retningslinjer skal være udgiftsneutrale.

Arbejdet faseinddeles som følger:

- **Fase 1:** STUK udarbejder anbefalinger eller retningslinjer til ungdomsuddannelsesområdet (gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser og FGU) med fokus på balanceret anvendelse af skærme og digitale læremidler i klasserummet samt håndtering af risikoen for, at eleverne mister koncentration/distraheres i undervisningstiden som følge af muligheden for i stedet at bruge tid på streaming, sociale medier, gaming mv. anbefalinger eller retningslinjer kan fx være fokuseret på klasserumsledelse og/eller tekniske løsninger såsom firewalls. Der tages hensyn til, at teknologi og brug af skærme kan have stor værdi i undervisningen bl.a. på erhvervsuddannelserne.
- **Fase 2:** STUK udarbejder anbefalinger eller retningslinjer til grundskoleområdet og fritidstilbud med samme fokus som i fase 1. Der kan evt. laves aldersopdelte anbefalinger eller retningslinjer til hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling. Det kan også være relevant at lade brugen af skærme i frikvarteret indgå i arbejdet. For fritidsområdet vil anbefalingerne eller retningslinjerne derudover have fokus på at understøtte børns læring, udvikling, trivsel og dannelse, samt håndtering af risikoen for, at børn pacificeres ved brug af skærme.

Der skal ikke ses på børn og unges anvendelse af skærme i deres fritid (udover som en del af fritidstilbud). Anvendelsen af digitale hjælpemidler i forhold til børn og unge med særlige behov vil heller ikke indgå særskilt i arbejdet.

Det bemærkes, at sociale mediers indflydelse på børn og unge mere generelt forventes at komme til at indgå i arbejdet i Trivselskommissionen.

BUVM har udarbejdet en Viden Om-publikation om håndtering af digital støj i undervisningen til brug for folkeskoler og ungdomsuddannelser (2019), herunder et vidensnotat og ”dilemmakort” til dialog om emnet. Dertil har BUVM publiceret en kortlægning af ”Lærerens digitale hverdag” i folkeskolen (2021). Sundhedsstyrelsen udarbejdede i maj 2022 anbefalinger om børns, unges og forældres brug af skærm, som dækker

sundheds- og trivselsmæssige aspekter af problemstillingen. Disse publikationer vil indgå som en del af det eksisterende vidensgrundlag i arbejdet.

Organisering og afrapportering

Arbejdet gennemføres af STUK. I arbejdet inddrages eksterne eksperter og praktikere med viden om og erfaring med pædagogik, didaktik, digital og analog læring samt klasseledelse, inden for hhv. fritidstilbud, grundskole og ungdomsuddannelser. Desuden inddrages Sundhedsstyrelsen i arbejdet efter behov mhp. at få belyst evt. sundheds- og trivselsmæssige aspekter. I forhold til inddragelse af målgruppen (børn og unge), vil det blive afsøgt, hvordan elevorganisationerne med fordel kan indgå i arbejdet.

Arbejdet er organiseret i to faser, jf. ovenstående. Ved udgangen af hver fase præsenteres anbefalinger eller retningslinjer og baggrund herfor for det enkelte område til børne- og undervisningsministeren. Anbefalinger eller retningslinjer kommunikerer til sektoren, herunder på EMU. Arbejdet følger nedenstående tidsplan:

Fase	Tidspunkt	Aktivitet
Fase 1	Juni-oktober 2023	STUK udarbejder anbefalinger eller retningslinjer rettet mod ungdomsuddannelserne, som afleveres til børne- og undervisningsministeren
Fase 2	Juni-december 2023	STUK udarbejder anbefalinger eller retningslinjer rettet mod grundskolen og fritidstilbud, som afleveres til børne- og undervisningsministeren